

WIBO FÄRG AB

TRADITION FÖR FRAMTIDEN

Emissioner från linoljebaserad färg

När linoljan torkar avger den olika ämnen under torkprocessen som t.ex. aldehyder.

Aldehyden finns naturligt i naturen och är en alkohol som när den utsätts för syre oxiderar och avger sitt väte.

Vätet kan när det avgår ta med sig andra ämne som gör att det blir miljöbelastande, och ett exempel på det är om det finns formalin i som vätet kan ta med och som då bildar en formaldehyd som är starkt akut giftigt. Formalin används bl.a. som konserveringsmedel och är starkt bakteriedödande och effektiv mot svamp och virus.

Gränsvärdet för formaldehyd är därför av naturliga skäl mycket lågt.

De flesta aldehyder är dock ofarliga och används bl.a. som bärare av dofter vid parfymtillverkning.

När linoljebaserad färg torkar avspaltar linoljan ett drygt 20-tal olika aldehyder. De flesta anses dock vara helt ofarliga och det är bara ett fåtal som är klassade – t.ex. formaldehyd och acetaldehyd.

I mitten/slutet av 1990-talet drev målarfacket frågan om vad som emitterade från linolfärg och äggoljetempera mycket hårt. Det gjordes då ett flertal olika mätningar som dock kom fram till i princip samma resultat – linoljebaserad färg avger **inte** emissioner där någon del av det som avgår överstiger gällande gränsvärden.

På grund av det aldehyder som avgår från linoljan under torkprocessen är den inte luktlös och testerna visade att dofterna accelererade och var som störst under tredje dygnet, för att därefter klinga av och ligga under de flesta människors dofttröskel efter två veckor.

Doftupplevelser är dock subjektiva och om man gillar eller ogillar doften varierar från individ till individ. Om man upplever doften som obehaglig är det bästa sättet att minska den genom att öka frånluften så att lukten ventileras bort.

Generellt bör man vid målning tillse att ha en god luftväxling i de målade utrymmena eftersom detta – förutom att transportera bort doftämnen – även i de flesta fall påskyndar torkprocessen. Vi rekommenderar därför gärna att man använder ett extra frånluftsaggregat som t.ex. *Wind-Box*. Det går även bra med en enkel bordsfläkt (utan värme!) vid mindre arbeten.

Vid renoveringsmålning på äldre underlag som t.ex. gamla träfiberskivor kan kraftiga doftstötter uppträda. Det har oss veterligen inte gjorts mer än en undersökning om vad som kan lösas ut vid renoveringsmålning och den gjordes av Uppsala Universitet 1995. Man uttalade då en stor oro för vad yrkesmålarna kunde utsättas för genom det som avgick vid målningen.

WIBO FÄRG AB

TRADITION FÖR FRAMTIDEN

Denna undersökning avsåg i första hand målning med latexfärg som ju innehåller stora mängder vatten som kan gå in i underlaget och lösa ut olämpliga ämnen. Det har vad vi vet inte kommit någon uppföljande undersökning.

För den som är intresserad har vi nedan tagit fram en jämförelse mellan vad linoljefärg och latexfärg avger vid platsmålning av formaldehyd och acetaldehyd. Latexfärgerna utgörs dels av en "vanlig" typ och dels av en ny "låg emitterande" typ.